

[Lund Jensen.]

fredningssag, hvilket jo efter den gældende lov vil medføre, at der skal ydes fuld erstatning, også til grundspekulanter. En vedtagelse af dette ændringsforslag, nr. 10, vil i virkeligheden gøre enhver kontrol med bebyggelsen illusorisk. I så tilfælde kan det forventes, at spekulanter omgående vil sikre sig alle de attraktive områder og udarbejde udstykningsplaner for disse i forventning om, at der bliver rejst fredningssag for området, hvorefter spekulanten så vil kunne kræve den påregnede fortjeneste ved udstykningen betalt af staten. Resultatet ville da blive, at man i de fleste tilfælde måtte opgive fredning af hensyn til de store omkostninger, medmindre staten og kommunerne indstillede sig på at punge ud med milliardbeløb, som for størstedelen ville gå i de smarte spekulanter lommer. Det vil næppe nogen finde forsvarligt, selv i tider, hvor man synes at pengestrømmen rinder temmelig flot.

Efter min mening vil en sådan erstatningsregel heller ikke være rimelig. Et byggeforbud betyder jo absolut ingen indskrænkning i arealernes hidtidige anvendelse. Der vil på samme måde som hidtil kunne drives landbrug, skovbrug og fiskeri, og der vil kunne opføres bygninger til brug for disse erhverv. Der er jo ingen, der ville finde på at kræve erstatning for tabt fortjeneste, fordi der i en bys villakvarter nægtes tilladelse til opførelse af en larmende erhvervsvirksomhed eller til en højhusbebyggelse. Det falder mig derfor svært at se en motivering for, at der skal gælde andre regler på landbrugets område.

Det må også anses for givet, at de foreslåede indgreb ikke kan betegnes som ekspropriation, hvorfor grundlovens § 73 ikke kan påberåbes.

Formanden: Jeg henstiller, at der er mere ro i salen.

Lund Jensen: Denne opfattelse er i overensstemmelse med de almindelige synspunkter i den statsretlige teori, fordi der her er tale om en generel bestemmelse. Den rammer ikke vilkårligt, men gælder for alle ejendomme inden for den kategori, der omfattes af bestemmelsen. Der sker jo

heller ingen overførelse af ejendomsretten eller ejerforholdet, men kun en rådighedsindskrænkning af begrænset rækkevidde, og der sker absolut ingen begrænsning i den hidtidige udnyttelse af det pågældende areal.

Hvis man ville følge mindretallets forslag om fuld erstatning, ville man tilmed komme i modstrid med tilsvarende lovgivning på andre områder. Jeg kan blot henvise til naturfredningslovens § 25, hvorefter der siden 1937 har været forbud mod at opføre bygninger langs vore skove og kyster. Jeg kan også nævne den nye bygge-lov fra 1960, der i § 5 bestemmer, at amtsrådet kan nedlægge forbud mod udstykning til sommerhusbebyggelse eller andet, som vil stride mod en forsvarlig og hensigtsmæssig byudvikling i de kommuner, hvor det er amtsrådet, der udøver bygningsmyndigheden. I sådanne tilfælde ydes overhovedet ingen erstatning for en tilsvarende rådighedsbegrænsning.

Jeg henleder i øvrigt det høje tings opmærksomhed på, at det jo ligger i enhver kommunalbestyrelses hånd at frigøre ejendomsbesiddere fra de her foreslåede bestemmelser ved simpelt hen at indføre en by- eller dispositionsplan for kommunen eller for det pågældende område. Så snart dette er sket, ophører virkningen af det her foreslåede; så gælder kun byplans- eller dispositionsplansregler.

Det andet spørgsmål, hvorom der ikke har kunnet opnås enighed i udvalget, er de foreslåede udvidelser af lovens § 25 — det er lovforslagets nr. 15 — hvorefter der ikke uden fredningsnævnets tilladelse må opføres bygninger nærmere end 300 m fra bredden af en større sø eller et større offentligt vandløb eller inden for en afstand af 100 m fra større offentlige veje.

Også på dette område har venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget stillet ændringsforslag, der på det nærmeste gør bestemmelsen illusorisk, idet den byggefri zone ved søer og åer foreslås nedsat til 100 m. Det siger sig selv, at man ikke med en så forholdsvis kort afstandsbestemmelse vil kunne hindre, at en af de søer, man ønsker at værne, vil kunne blive omklamret af en sommerhuskoloni. Endnu værre bliver det derved, at